

Informacje na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w Terminalu Paliw w Mościskach ORLEN Spółka Akcyjna

1. Oznaczenie prowadzącego zakład oraz adres

Oznaczenie prowadzącego zakład:

Nazwa Prowadzącego	ORLEN Spółka Akcyjna
Adres siedziby	ul. Chemików 7, 09-411 Płock
Telefon	(24) 365-00-00
Fax	(24) 367-70-00
WWW	www.orlen.pl
e-mail	bezpieczenstwo.procesowe@orlen.pl
NIP	774-000-14-54
REGON	610188201

Adres zakładu:

Nazwa	Terminal Paliw w Mościskach (BP101) ORLEN Spółka Akcyjna
Kierujący Zakładem	Kierownik Terminala <i>(zgodnie z udzielonym pełnomocnictwem przez mocodawcę)</i>
Adres	ul. Estrady 8, 05-080 Izabelin
Telefon	22 778 09 00

2. Osoba udzielająca informacji:

Dyrektor Biura Bezpieczeństwa Procesowego w ORLEN Spółka Akcyjna

3. Potwierdzenie, że zakład podlega przepisom w zakresie przeciwdziałania awariom przemysłowym

Terminal Paliw w Mościskach ORLEN S.A. jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) zgodnie z klasyfikacją dokonaną na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. (Dz. U. z 2016, poz. 138).

Prowadzący zakład dokonał zgłoszenia właściwym organom zgodnie z art. 250 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i przekazał im opracowany program zapobiegania awariom.

4. Opis działalności Terminala Paliw w Mościskach

Do głównej działalności Terminalu Paliw w Mościskach ORLEN S.A. należy:

1. Przyjmowanie paliw: benzyn silnikowych (bezołowiowych, bazowych) oraz oleju napędowego bazowego rurociągiem dalekosiężnym;
2. Przyjmowanie i magazynowanie dodatków uszlachetniających do paliw
3. Przyjmowanie i magazynowanie estrów metylowych
4. Przyjmowanie dostaw odwodnionego alkoholu etylowego;
5. Magazynowanie paliw;
6. Komponowanie olejów napędowych poprzez dozowanie biokomponentów, komponowanie benzyn bezołowiowych poprzez dozowanie alkoholu etylowego, komponowanie uszlachetnionych paliw silnikowych poprzez dodawanie dodatków uszlachetniających do paliw;
7. Dystrybucja paliw do autocystern;
8. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego poprzez stosowanie nowoczesnego systemu ochrony obiektu oraz instalacji technologicznych zmniejszających ryzyko wystąpienia awarii; w skład systemu wchodzi m.in.: stałe/półstałe instalacje p.poż., bieżący monitoring szczelności den i płaszczy zbiorników, monitoring stanu wypełnienia zbiorników, temperatury i ciśnienia przechowywanych produktów, a także stężeń węglowodorów.

5. Charakterystyka substancji niebezpiecznych występujących na terenie Terminalu Paliw w Mościskach

Na terenie Terminalu Paliw w Mościskach ORLEN S.A znajdują się różne substancje niebezpieczne, w tym paliwa oraz substancje pomocnicze (biokomponenty i dodatki uszlachetniające do paliw). Poniższe krótkie zestawienie przedstawia podstawowe informacje na temat właściwości, jakie cechują substancje decydujące o zaliczeniu zakładu do zakładu o dużym ryzyku (nazwy lub kategorie oraz stwarzanie zagrożenia).

Tabela 1. Zagrożenia stwarzane przez substancje chemiczne

GLÓWNE SUBSTANCJE:
<ul style="list-style-type: none">• <u>Benzyny silnikowe bezołowiowe (bazowe)</u>: produkt skrajnie łatwopalny, użytkowany niezgodnie z przeznaczeniem może być szkodliwy i drażniący dla otoczenia, niebezpieczny dla środowiska• <u>Olej napędowy</u>: produkt łatwopalny, użytkowany niezgodnie z przeznaczeniem może być szkodliwy i drażniący dla otoczenia, niebezpieczny dla środowiska

**NAJBARDZIEJ ZNACZĄCE SUBSTANCJE POMOCNICZE
(BIOKOMPONENTY I DODATKI USZLACHETNIAJĄCE DO PALIW):**

- Komponent bioetanolowy: produkt wysoce łatwopalny, użytkowany niezgodnie z przeznaczeniem może być szkodliwy i drażniący dla otoczenia, niebezpieczny dla środowiska
- Dodatki uszlachetniające do benzyn i olejów napędowych: (w znacznie mniejszych ilościach niż paliwa), produkt łatwopalny, użytkowany niezgodnie z przeznaczeniem może być szkodliwy i drażniący dla otoczenia, niebezpieczne dla środowiska

ORLEN S.A. – prowadzący Terminal Paliw w Mościskach jest świadomy, że ze względu na prowadzony profil działalności zakładu zagrożenia wynikające z właściwości stosowanych substancji można podzielić na następujące grupy:

- Zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka
- Zagrożenia pożarowe,
- Zagrożenia dla środowiska naturalnego,

Z uwagi na właściwości fizykochemiczne substancje występujące na Terminalu Paliw w Mościskach, w przypadku ich uwolnienia, mogą tworzyć rozlewiska. Ciecze zbierane są w obrębie danej instalacji, w zabezpieczających tacach betonowych oraz na szczelnych, skanalizowanych podłożach betonowych. Awaryjnie uwolnione ciecze z tac i szczelnych podłoży powinny być całkowicie zebrane i/lub skierowane do studzienek kanalizacyjnych, a następnie do zbiorników słopowych i/lub systemu kanalizacji ścieków przemysłowych. System ten obejmuje wszystkie obiekty technologiczne Terminala Paliw.

Uwolnione substancje chemiczne o charakterze palnym mogą po uwolnieniu rozprzestrzeniać się także w postaci chmur parowych. Jeżeli substancja jest cięższa od powietrza – np. paliwa - chmura parowa może utrzymywać się przy powierzchni terenu i wnikać we wszelkie otwory poniżej poziomu terenu (studzienki, wpusty, zagłębienia naturalne terenu).

W przypadku substancji lżejszych od powietrza chmury parowe mogą rozprzestrzeniać się z wiatrem. Ważnym aspektem w przypadku niekontrolowanego uwolnienia tych substancji jest zagadnienie, czy w połączeniu z powietrzem pary tych substancji utworzą mieszaniny wybuchowe.

W odniesieniu do terenów i ludności znajdującej się poza Terminalem Paliw nie przewidziano potencjalnej możliwości zaistnienia zdarzeń, które z uwagi na właściwości substancji niebezpiecznych uwolnionych w czasie awarii na instalacjach procesowych mogłyby zagrozić zdrowiu lub życiu ludzkiemu. Niezbędne informacje przekazano Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, który opracował zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy dla terenów przyległych do Terminala Paliw w Mościskach.

6. Informacje dotyczące raportu o bezpieczeństwie

Raport o bezpieczeństwie wymagany przez ustawę Prawo ochrony środowiska został opracowany dla Terminala Paliw w Mościskach i przedłożony Mazowieckiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie.

7. Informacje dotyczące głównych scenariuszy awarii przemysłowej oraz środków bezpieczeństwa które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii

Zagrożenia występujące na terenie Terminala Paliw mogą zdarzyć się nagle i stwarzają potencjalne ryzyko zaistnienia strat wobec pracowników, ludności, środowiska oraz majątku. Zakres oddziaływania ewentualnych skutków wspomnianych zagrożeń może dotyczyć nie tylko terenu zakładu, ale również jego otoczenia (ludność, środowisko naturalne, dobra materialne).

Biorąc pod uwagę obiekty Terminalu mogące stwarzać potencjalne zagrożenie poważną awarią, własności substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia zewnętrzne, wytypowano dwie grupy możliwych głównych scenariuszy awaryjnych.

Pierwsza grupa to zdarzenia katastroficzne (typ W) związane z uwolnieniami dużej ilości substancji niebezpiecznych, pierwotne skutki tych zdarzeń mogą wykraczać poza obiekt.

Druga grupa to zdarzenia charakteryzujące się potencjalną dużą częstotliwością występowania (typ P), wiążące się z potencjalnym uwolnieniem małych ilości substancji niebezpiecznych i małymi skutkami pierwotnymi, odczuwalnymi tylko w obrębie obiektu. Pierwotne skutki zdarzeń awaryjnych, w przypadku braku działania odpowiednich środków zabezpieczeń, mogą powodować wtórne zdarzenia awaryjne – tzw. efekt domino.

Zdarzenia w pierwszej grupie związane są z uwolnieniem substancji niebezpiecznych w wyniku nagłego uszkodzenia zbiorników magazynowych o dużej pojemności, rurociągów charakteryzujących się dużymi strumieniami przepływu substancji lub agregatów pompowych o wysokich wartościach ciśnienia na tłoczeniu.

Zdarzenia w drugiej grupie to małe wycieki ze zbiorników o dużej pojemności, rurociągów, technologicznych połączeń kołnierzowych lub będące wynikiem rozszczelnienia autocystern.

Zdarzenia awaryjne dotyczą wszystkich podstawowych obiektów Terminalu: zbiorników magazynowych, rurociągów między obiektowymi i technologicznych, instalacji OBH, pompowni produktowej, autocystern. Wszystkie potencjalnie zidentyfikowane zdarzenia awaryjne objęte są scenariuszami reprezentatywnych zdarzeń awaryjnych (RZA) dla Terminalu.

W minimalizacji (neutralizacji) skutków awarii na terenie Terminala paliw w Mościskach biorą udział:

- Tace betonowe parku zbiorników nr 1 – 6 – każda z trzech tac, na których posadowione są parami zbiorniki jest w stanie pomieścić 75% pojemności danej pary zbiorników – w pierwszej fazie awarii, do momentu opanowania wycieku
- Taca betonowa zbiorników A i B – taca jest w stanie pomieścić 75% pojemności tej pary zbiorników – w pierwszej fazie awarii, do momentu opanowania wycieku
- Przestrzeń międzypłaszczowa parku zbiorników ZB-2-11, ZB-2-12, ZB -2-21 i ZB-2-22, zbiornika B2.Z3 z komponentem bioetanolowym - jest w stanie pomieścić 25% pojemności zbiorników – w pierwszej fazie awarii,
- Zbiorniki retencyjne z systemem kanalizacji przemysłowej Terminala połączone są z układem odprowadzania ścieków z Terminala na zewnątrz – system ten wyposażony jest w zestawy zasuw (zaworów) odcinających – stanowi on zabezpieczenie przed niekontrolowanym wypływem produktu i wód pogaśniczych poza obręb Terminala. W celu odprowadzenia ścieków do kanalizacji miejskiej możliwe jest sterowanie ręczne przez operatora uruchomieniem pomp zainstalowanych przy zbiorniku retencyjnym przepompowni ścieku podczyszczonego, w trybie automatycznym działa monitoring stężenia ropopochodnych w ścieku podczyszczonym.
- Zbiorniki wody do celów gaśniczych – na terenie terminala znajdują się pięć zbiorników wody ppoż., o pojemności gwarantującej prowadzenie akcji gaśniczej środkami własnymi Terminala przez okres 2 godzin, tj. do zakładanego, maksymalnego czasu przyjazdu jednostek ratowniczych.

Spośród środków bezpieczeństwa występujących na terenie Terminala Paliw szczególnie ważną rolę odgrywa opomiarowanie i systemy automatyki przemysłowej zapewniające monitoring stanu bezpieczeństwa obiektu (np. automatyczna kontrola wysokości napełnienia

zbiorników, kontrola szczelności, kontrola temperatury i ciśnienia mediów przechowywanych, detekcja stężeń węglowodorów, itp.), które współpracując z instalacjami przeciwpożarowymi, i systemem monitoringu wizyjnego całego obiektu – zapewniają w sytuacjach awaryjnych szybką reakcję i szybkie uruchomienie procedur ratowniczych.

8. Informacje dotyczące sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie Terminala paliw w Mościskach alarmowanie w przypadku zaistnienia awarii odbywa się przy pomocy wszelkich dostępnych środków komunikacji tzn.:

- Sygnały akustyczne przekazywane syrenami i buczkami,
- Sygnały instalacji ostrzegania pożarowego,
- Sieć telefoniczna
- Sieć łączności bezprzewodowej
- Inne: pracownicy,

Alarmowania personelu Terminala i osób przebywających na terenie Terminala oraz okolicznej ludności, w przypadku zaistnienia zagrożenia na terenie obiektu, dokonuje się z użyciem syreny alarmowej, uruchamianej z pomieszczenia dyspozytorskiego, znajdującego się na terenie Terminala.

W przypadku zaistnienia pożaru lub wycieku albo innego zagrożenia dla osób lub środowiska, alarm o zagrożeniu na terenie Terminala Paliw w Mościskach ORLEN S.A. ogłaszany jest modulowanym dźwiękiem syreny alarmowej trwającym 3 minuty.

Alarmy odwołuje się ciągłym sygnałem dźwiękowym syreny alarmowej trwającym 3 minuty.

RODZAJ ALARMU	RODZAJ ZAGROŻENIA	RODZAJ SYGNAŁU
OGŁOSZENIE ALARMU	Zagrożenie na terenie Terminala Paliw	Modulowany sygnał dźwiękowy trwający 3 minuty
ODWOŁANIE ALARMU	-	Ciągły sygnał dźwiękowy trwający 3 minuty

Tryb postępowania w przypadku zaistnienia zagrożenia rejonów przyległych do Terminala Paliw nr 101 w Mościskach obejmuje następujące czynności:

1. Ogłoszenie alarmu
2. Przekazanie informacji o zdarzeniu służbom ratowniczym Państwowej Straży Pożarnej, ochronie środowiska, Urzędowi Miasta St. Warszawy i Gminy Izabelin,
3. Monitorowanie prowadzonej akcji likwidacji zagrożenia siłami własnych służb oraz Państwowej Straży Pożarnej i innych służb ratowniczych,
4. Bieżące informowanie na temat rozwoju i likwidacji zaistniałego zdarzenia.

Do ogłoszenia alarmu upoważniony jest Kierownik Terminala lub wyznaczona osoba, która zostanie powiadomiona o wystąpieniu awarii, zgodnie z odpowiednimi procedurami w tym zakresie. Wraz z uruchomieniem syreny alarmowej akcją ratowniczą rozpoczyna Kierownik Terminala lub osoba go zastępująca. Kierujący akcją przekazuje informację o zaistniałej awarii do Stanowisko Kierowania Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (SK KW PSP) w Warszawie.

Po ogłoszeniu alarmu wszystkie osoby przebywające na terenie zagrożonym zobowiązane są do podporządkowania się poleceniom wydawanym przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi (Kierownik obiektu lub wyznaczona przez niego osoba lub dowódca Państwowej Straży Pożarnej).

Decyzję o ewentualnej ewakuacji okolicznych mieszkańców podejmuje kierujący działaniem ratowniczym we współpracy z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

W przypadku konieczności skierowania komunikatów dla społeczeństwa podawanie ich następuje przez Państwową Straż Pożarną lub policję (albo zgodnie z kompetencjami) za pośrednictwem środków masowego przekazu.

9. Sposób postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej

Podczas intensywnego zadymienia zaleca się wszystkim osobom przebywającym w sąsiedztwie miejsca awarii zastosowanie się do niżej podanych wskazówek:

1. Zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi;
2. Nie zbliżać się do strefy zagrożenia,
3. Nie wchodzić w obszar silnego zadymienia lub oparów substancji niebezpiecznej;
4. Oddalić się od emisji substancji niebezpiecznych w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru;
5. Nie utrudniać służbom ratowniczym dojazdu do terminala paliw;
6. Zamknąć okna i uszczelnić inne otwory, którymi dym lub pary substancji niebezpiecznej mogłyby wnikać do pomieszczeń (drzwi, kratki wentylacyjne);
7. Zamknąć zawór gazu
8. Odciąć dopływ wody
9. Nie używać ognia otwartego;
10. W przypadku znajdowania się w samochodzie, w strefie intensywnego zadymienia - zamknąć okna i wyłączyć wentylację, a jeśli widoczność na to pozwala opuścić rejon zadymienia możliwie najkrótszą drogą;
11. Należy zaopiekować się dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
12. W przypadku ewakuacji zabrać najpotrzebniejsze rzeczy
13. Na bieżąco śledzić komunikaty podawane przez służby ratownicze oraz radio i telewizję do czasu odwołania alarmu.
14. Stosować się do poleceń wydawanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi;

Dodatkowe informacje można uzyskać:

 SŁUŻBY	 TELEFON
Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego	(22) 595 13 05 (22) 595 13 00 987
Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie	(22) 559 51 104

Uwaga: informacje udzielane są przy zachowaniu wymogów określonych w odrębnych przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych

10. Obszar uzyskania dodatkowych informacji związanych z bezpieczeństwem Terminala Paliw w Mościskach z zastrzeżeniem wymogów dotyczących informacji niejawnych ustalonych w przepisach krajowych

Dodatkowe informacje w zakresie nieobjętym tajemnicą handlową i/lub tajemnicą przedsiębiorstwa dotyczące Terminala Paliw w Mościskach ORLEN S.A. można uzyskać kierując pisemny wniosek na adres:

ORLEN Spółka Akcyjna
ul. Chemików 7, 09-411 Płock
Biuro Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
bezpieczenstwo.procesowe@orlen.pl

Informacje związane z rejestrem substancji niebezpiecznych; zatwierdzonymi raportami o bezpieczeństwie lub ich zmianami; zewnętrznymi planami operacyjno-ratowniczymi oraz instrukcjami postępowania mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii – podawane są również przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie na stronie internetowej:

<https://www.gov.pl/web/kwpsp-warszawa/informacje-rejestry-i-wykazy-dotyczace-zakladow-o-duzym-ryzyku>

Ostatnia aktualizacja dnia: 26.09.2023